ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXXI. ČÍSLO 4 APRÍL 2023

Tajomstvo viery

Farská rada - Povolanie pápež - Sakrálne objekty - Rozpis omší
Zbierka krížových ciest - Misia lásky - Ecce Homo - Svätá Gemma

Krížová cesta, piaristi - Školský klub detí, 17. marca 2023

Tajomstvá Veľkej noci sú tajomstvami viery

Počas najsvätejšieho dňa v roku vstupoval židovský veľkňaz na najsvätejšie miesto v Jeruzaleme - do svätyne svätých, aby tam vyslovil tajomné Božie meno. Toto meno nesmel nik iný v Izraeli vysloviť. Židia verili, že toto sväté meno vyslovené za oponou Jeruzalemského chrámu, priamo uprostred tajomnej Božej prítomnosti, má takú moc, že môže zmieriť celý národ s Bohom.

Židovský veľkňaz bol údajne opásaný lanom, pretože ak by náhodou nezniesol svätosť tohto momentu, bolo by ho treba vytiahnuť mŕtveho spoza opony. Taká veľká bola sila tajomstva svätyne svätých.
Už o niekoľko dní budeme prežívať ešte oveľa tajomnejšie udalosti. Tajomstvá Veľkej noci. Budeme mysticky stáť pod krížom nášho Pána Ježiša Krista. Duchovnými očami uvidíme, ako mu vojak prebodne srdce, a tým roztrhne oponu, ktorá oddeľovala svätyňu svätých. Spolu s večným veľkňazom predstúpime pred Otca. A práve on, večný veľkňaz, nás vyslovením svojho svätého mena všetkých zmieri s naším Bohom. Už o niekoľko dní budeme oslavovať noc, ktorá „na celej zemi veriacich v Krista vymaňuje z neprávosti sveta“. Noc, v ktorej Kristus „rozlámal okovy smrti a víťazne vstal z hrobu“.
Pamätám si, ako som Veľkú noc prežíval v detstve. Tajomstvá viery ma napĺňali úžasom. Slávnostné obrady, reč symbolov a bázeň v tvárach dospelých mi dávali tušiť, že sa tu deje niečo výnimočné, niečo, čo ma presahuje.
Tento rok sme opätovne pozvaní, aby sme so zatajeným dychom a bázňou prežívali najväčšie udalosti v histórii sveta. Veľká noc je pre nás všetkých príležitosťou. Cez tajomné udalosti viery môžeme zažiť moment, ktorý nás prenikne veľkou bolesťou. Bolesťou nad tým, ako ďaleko sme od Pána a ako veľmi ho všetci zraňujeme.
Avšak po tejto chvíli bolesti sa postavíme pred Pána pokornejší a budeme ho milovať oveľa viac. Vďaka jeho víťazstvu zabudneme na bolesť a upriamime pohľad od seba iba na neho. So vzkriesenným a nádherným Kristom budeme potom môcť zaspievať víťazné a slávnostné aleluja. Víťaznú pieseň chvály, ktorá oslávi Pána a nás naplní radosťou. A to vám zo srdca prajem. Aby ste veľkonočné tajomstvá, tajomstvá viery, tento rok prežili novým, hlbším spôsobom.

Páter Matúš Palaj, SchP

Voľby do farskej pastoračnej a ekonomickej rady

Cirkev nachádza svoj bezprostredný a hmatateľný výraz vo farnosti. Ona je Božou rodinou, je spoločenstvom bratov a sestier preniknutých jedným duchom. Je výzvou posledných desaťročí, aby nastala obnova farnosti v tom, aby sa vo farnostiach podporovala účasť laikov na pastoračnej zodpovednosti.

Odporúča sa preto založiť farskú pastoračnú radu. Je to spoločenstvo laikov určené na to, aby sa na ich stretnutiach preverovali a riešili pastoračné problémy spoločne. Na základe týchto odporúčaní som v pondelok 13. marca 2023 mohol na základe uskutočnených volieb a menovaní farára vyhlásiť zloženie novej farskej pastoračnej rady a ekonomickej rady.

Priebeh volieb

Voľby prebehli v dvoch kolách. Prvé sa uskutočnilo v dňoch 8. 1. - 15. 1. 2023. V tomto kole bola daná možnosť navrhnúť kandidátov do pastoračnej a ekonomickej rady. Do volebnej urny ste odovzdali 59 lístkov, kde bolo uvedených 30 mien nádejných kandidátov. Následne boli oslovení kandidáti, ktorí dostali aspoň dva hlasy pre kandidátku do druhého kola volieb. Spolu to bolo 24 osôb.

Niektorí z oslovených kandidátov do druhého kola sa z rozličných dôvodov zriekli svojej kandidátky, a tak nakoniec sa o hlasy do volieb pastoračnej a ekonomickej rady uchádzalo 17 kandidátov.

Druhé kolo volieb prebehlo v dňoch 5. 2. – 12. 2. 2023, kde bolo možné hlasovať aj formou online hlasovania. Volieb sa nakoniec zúčastnilo 142 voličov, ktorí odovzdali svoj hlas písomnou formou, a 57 voličov, ktorí hlasovali online formou. Spolu odovzdali 199 platných hlasov.

Konečné výsledky

Na základe uvedených výsledkov boli zvolení kandidáti oslovení, či prijímajú voľbu. Jedna zo zvolených zástupcov (Mgr. Viera Melišková) sa rozhodla z osobných dôvodov neprijať voľbu do pastoračnej rady a dvaja zvolení kandidáti (Mgr. Petra Humajová a Ing. Marián Šimkovič) sa rozhodli neprijať voľbu do ekonomickej rady vzhľadom k tomu, že v ekonomických záležitostiach sa necítia byť doma. Namiesto nich boli na uvoľnené miesta menovaní členovia farárom farnosti.

Nakoniec som z privilégia miestneho farára vymenoval 6 členov do pastoračnej rady (z nich 3 členov aj do ekonomickej rady). Konečné zloženie pastoračnej rady je teda 15 členov a z nich je 6 členov vymenovaných do ekonomickej rady.

Novým členom pastoračnej rady a ekonomickej rady boli odovzdané menovacie dekréty, v ktorých majú menovanie na obdobie 5 rokov od 1. 3. 2023 do 28. 2. 2028. Novým členom vyprosujem hojnosť darov Ducha Svätého a ochotu spolupracovať vo farnosti pre dobro veriacich. Veriacich prosím, aby ste novým členom vyprosovali potrebné milosti v ich zodpovednej službe pre farské spoločenstvo.

Text: Jozef Repko, farár
Foto: Mária Melicherčíková

Zloženie Farskej pastoračnej rady Prievidza – mesto

od 1. marca 2023

Zvolení členovia:

	Meno	Počet hlasov
1.	Mgr. Petra Humajová	152
2.	Mgr. Alojz Vlčko	151
3.	Ing. Marián Šimkovič	139
4.	Ing. Vladimír Pavlíček	138
5.	Ľudovít Koštialik	123
6.	Elena Cagáňová	115
7.	Pavel Šiplák	102
8.	Ing. Jozef Kobela	101
9.	Pavel Bátora	84

Menovaní členovia:

	Meno	Dôvod
10.	P. Matúš Palaj, SchP	zástupca piaristov
11.	sr. M. Eva Duffková, FDC	zástupkyňa rehoľných sestier
12.	Milan Petráš	riaditeľ charity
13.	Mgr. Viera Mádrová	hlavná katechétka
14.	Vladimír Pavlove	správca budovy Hviezdoslavova 2
15.	Ing. Stanislav Ruman	ekonomická rada

16. Z úradu: Jozef Repko, farár

Zloženie Farskej ekonomickej rady Prievidza – mesto

od 1. marca 2023

	Meno	Počet hlasov/menovanie
1.	Mgr. Alojz Vlčko	130
2.	Ing. Vladimír Pavlíček	72
3.	Pavol Šiplák	51
4.	Milan Petráš	menovaný farárom
5.	Ing. Stanislav Ruman	menovaný farárom
6.	Pavol Bátora	menovaný farárom

7. Z úradu: Jozef Repko, farár

Predstavenie členov farskej rady

1

Mgr. Petra Humajová, 38 r., učiteľka
Vyštudovala učiteľstvo predmetov dejepis a slovenský jazyk a literatúra na Filozofickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku. Desať rokov pôsobila ako učiteľka v ZŠ Koš, v súčasnosti vyučuje na druhom stupni piaristickej základnej školy. Od roku 2007 je redaktorkou a od roku 2011 vedúcou vydania farského časopisu Bartolomej. V roku 2022 jej vyšla kniha rozhovorov s pátrom Jánom Hríbom, SchP, *Ako pierko na hladine*. Vo farnosti slúži ako lektorka. Cieľom jej činnosti vo farskej rade je informovanie o dianí vo farnosti prostredníctvom farského časopisu.

2

Mgr. Alojz Vlčko, 39 r., prednosta Mestského úradu v Prievidzi
Je ženatý, má tri dcéry. Ukončil štúdium marketingovej komunikácie na Univerzite Komenského v Bratislave. V minulosti pôsobil na rôznych pozíciách v neziskovej a sociálnej oblasti. Od roku 2012 je zamestnancom mesta Prievidza, aktuálne pracuje ako prednosta Mestského úradu v Prievidzi. Vedie aj prievidzských skautov a od roku 2007 je šéfredaktorom farského časopisu Bartolomej. Jeho cieľom vo farskej rade je pomáhať čo najlepšej komunikácii farnosti so samosprávou. Chce tiež využiť skúsenosti z neziskovej oblasti pri správe ekonomických vecí.

3

Ing. Marián Šimkovič, 51 r., technický vedúci
Je ženatý, má päť detí. Vyštudoval Strojnícku fakultu Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. Pracuje ako technický vedúci vo firme so strojárskou výrobou. Medzi jeho záľuby patria knihy, príroda, turistika. Vo farnosti slúži ako miništrant a mimoriadny rozdávateľ svätého prijímania. Vo farskej rade chce pomôcť vo všetkom, čo bude vedieť a bude to potrebné.

4

Ing. Vladimír Pavlíček, 60 r., riaditeľ obchodnej spoločnosti
Je ženatý, má dve deti. Vyštudoval vysokú školu s ekonomickým zameraním a pôsobí ako riaditeľ obchodnej spoločnosti. Je súčasne aj jej majiteľom. Medzi jeho záľuby patrí šport a cestovanie. Vo farskej rade v Prievidzi pôsobí už 19 rokov. Od roku 2004 pracuje aj v Diecéznej ekonomickej rade v Banskej Bystrici ako člen rady. Od roku 2008 je predsedom Správnej rady v Charite – dome sv. Vincenta, n. o. V novej farskej rade chce pokračovať v odbornom poradenstve či už v ekonomickej, alebo aj v organizačnej oblasti.

5

Ľudovít Koštialik, 52 r., šofér autobusu
Je ženatý, má dve deti. Medzi jeho záľuby patrí príroda, cestovanie, ale i jeho profesia – šoférovanie autobusu. Je organistom vo farskom kostole.

6

Ing. Elena Cagáňová, 66 r., dôchodkyňa
Je matkou troch detí, dvoch dcér a syna. Vyštudovala vysokú školu chemicko-technologickú v Bratislave. Vo svojom profesionálnom živote sa zameriavala na ochranu životného a pracovného prostredia. Za najväčší životný úspech pokladá dar viery, za ktorý je vďačná pátrovi Jánovi Lichtnerovi a piaristickej škole - navštevovali ju všetky jej deti. Vo farnosti pracuje ako členka Klubu priateľov misií a redakčnej rady časopisu Bartolomej. Od začiatku činnosti charity v Prievidzi pomáha ako dobrovoľníčka pri vydávaní polievok počas sobôt a v súčasnosti varieva jedlo pre núdznych spolu s bratom počas sobôt a nedieľ. Zaujíma sa o život vo farnosti a svojej farnosti chce pomáhať podľa aktuálnych potrieb. Medzi jej koníčky patrí turistika a práca v záhrade.

7

Pavel Šiplák, 70 r., dôchodca
Je ženatý, má sedem detí – dvoch synov a päť dcér. Je na dôchodku a od roku 2005 pôsobí vo farskom kostole ako kostolník. Je tiež mimoriadnym rozdávateľom sv. prijímania. Rád sa modlí a rozdáva okolo seba dobrú náladu. Vo farskej rade chce pomáhať vo všetkých záležitostiach týkajúcich sa farského kostola.

8

Ing. Mgr. Jozef Kobela, 61 r., elektroinžinier, učiteľ
Je ženatý, má dve deti. Vyštudoval elektrotechniku v Bratislave a teológiu v Bratislave – Badíne. V súčasnosti pôsobí ako pracovník občianskeho združenia Dobrý pastier v Kláštore pod Znievom a ako projektant v elektrotechnickej oblasti. Medzi jeho záľuby patria bežky, turistika, nepohrdne ani dobrou knihou. Vo farnosti pôsobí ako mimoriadny rozdávateľ sv. prijímania. Vo farskej rade by chcel byť užitočný v oblasti pastorácie či ekonomiky.

9

Pavel Bátora, 58 r., stolár
Je ženatý, má päť detí a päť vnúčat. Má ukončenú učňovskú školu a od roku 2003 podniká vo svojom odbore. Jeho práca je zároveň jeho záľubou. Vo farnosti slúži ako člen ekonomickej rady. Stará sa tiež o údržbu necpalskej kaplnky a jej okolia i o zvonenie v Necpaloch. Vo farskej rade chce pomáhať nielen dobrou radou, ale tiež priložením ruky k dielu.

10

Mgr. Matúš Palaj, SchP, 33 r., kňaz v reholi piaristov, učiteľ
Pochádza z piatich súrodencov. Študoval na piaristickom gymnáziu v Prievidzi a po roku na lekárskej fakulte sa rozhodol vstúpiť do rehole piaristov. Noviciát absolvoval v poľskom Rzeszowe. Následne študoval 6 rokov kňazskú teológiu v Nitre. V tomto meste bol aj 29. augusta 2015 vysvätený za kňaza a zostal tu pôsobiť až do roku 2022. V súčasnosti je špirituálom piaristickej školy v Prievidzi. Vo farskej rade bude zastupovať reholľu piaristov.

11

Mgr. Mária Duffková (sestra Eva), FDC, 49 r., rehoľná sestra, učiteľka
Vyštudovala strednú odevnú školu, po vstupe do Kongregácie Dcér Božskej Lásky v roku 1995 aj teologickú fakultu. Doživotné sľuby zložila v roku 2003 v Trnave. V Poľsku absolvovala školu pre rehoľné formátorky s psychologicko-duchovným zameraním. Väčšinou pôsobila v školách ako učiteľka náboženstva. V súčasnosti je predstavenou prievidzskej komunity sestier. Vyučuje náboženstvo na piaristickej základnej škole a nižšom gymnáziu, duchovne sprevádza mladých aj dospelých. Vo farskej rade bude zastupovať sestry mariánky.

12

Milan Petráš, 68 r., dôchodca
Je ženatý, má dve deti. Študoval na Strednej priemyselnej škole elektrotechnickej v Handlovej a pracoval v Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia, a. s. V súčasnosti je už na dôchodku. Vo farnosti slúži ako lektor, mimoriadny rozdávateľ svätého prijímania a riaditeľ Charity – domu sv. Vincenta, n. o. Cieľom jeho činnosti vo farskej rade je pomoc ľuďom v sociálnej oblasti.

13

Mgr. Viera Mádrová, 52 r., učiteľka, katechétka
Je vydatá, spolu s manželom vychovala dcéru a syna. Vyštudovala učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov náboženská výchova – etická výchova na Univerzite Komenského v Bratislave a slovenský jazyk a literatúra na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici. V súčasnosti pôsobí ako učiteľka v SOŠ obchodu a služieb v Prievidzi. Od roku 2002 je členkou Diecéznej katechetickej komisie pre Banskobystrickú diecézu. Cieľom jej činnosti vo farskej rade je zastupovať školskú a farskú katechézu v našej farnosti.

14

Vladimír Pavlove, 37 r., kuchár
Je ženatý, má jedného syna. Má ukončené stredoškolské vzdelanie s maturitou, v súčasnosti pôsobí ako kuchár v Charite – dome sv. Vincenta, n. o. Medzi jeho záľuby patrí plávanie a teší sa tiež z výletov s rodinou v prírode. Vo farnosti pomáha pri robení kurzov prípravy na manželstvo, ale tiež ako správca budovy na Hviezdoslavovej ulici č. 2. Ako člen farskej rady chce byť nápomocný pri zveľaďovaní farnosti.

15

Ing. Stanislav Ruman, 69 r., dôchodca
Pochádza zo Spišskej Novej Vsi, v Prievidzi žije od roku 1980. Je ženatý, má tri deti a deväť vnúčat. Vyštudoval baníctvo na Vysokej škole technickej v Košiciach a postgraduálne štúdium ekonomiky a riadenia na Vysokej škole banskej v Ostrave. Vykonával rôzne technické a organizačné funkcie v Bani Cigeľ a na generálnom riaditeľstve SÚB Prievidza. Pôsobil tiež ako daňový úradník na Daňovom úrade v Prievidzi a finančný riaditeľ spoločnosti HBP a. s. Predchádzajúcich desať rokov žil s manželkou – ambulantnou detskou psychiatričkou - v Banskej Bystrici. Koncom roku 2022 sa obaja vrátili späť do Prievidze a chcú sa opäť zapojiť aj do tunajšieho farského spoločenstva. Vo farskej rade chce priložiť ruku k dielu skúsenosťami v ekonomickej oblasti.

Najkrajšie či najnáročnejšie

Keďže sa Veľký pôst (Svätá štyridsiatnica) už blíži ku koncu, v tomto príspevku sa obzriem, spravím krátke zhrnutie toho najchutnejšieho, najhutnejšieho, najtajomnejšieho, najnáročnejšieho, najkrajšieho, čo sme my, gréckokatolíci, a možno aj vy spolu s nami, liturgicky prežívali.

Najchutnejšia v doslovnom zmysle...
...bola prvá sobota Veľkého pôstu, keď východná tradícia ponúka spomienku na div kolivy, ktorý vykonal svätý veľkomučeník Teodor Tiron. Tento rok sme prichystali asi 4 kg tohto pôstneho sladkého pokrmu (pšenica, med, ovocie, oriešky...), ktorý je prísľubom – predzvesťou oveľa dokonalejšej sladkosti, čakajúcej na nás v nebeskom kráľovstve. Podáva sa na začiatku Pôstu, aby sme mali pred očami cieľ náročnej cesty – sladkosť zmeny nášho srdca. Jedlo ale nemá byť len chutné, ale aj výživne hutné.

Hutnosť pôstneho času...
...v sebe asi najviac niesli pôstne večierne. Boli preplnené textami a myšlienkami, ktoré vystihovali pravú myšlienku Pôstu, triafali priamo do srdca modliaceho sa. Pozývali človeka k tomu, čo je najdôležitejšie – k zmene srdca, k návratu do Otcovho domu. Veď posúďte sami: *„Premárnil som otcovské bohatstvo, stal som sa chudobným. Usadil som sa v krajine zlých ľudí. Stal som sa podobný nemým a nerozumným zvieratám. Zbavil som sa všetkých Božích milostí. Ale teraz som sa vrátil a volám k tebe, dobrý a milosrdný Otče: ‚Zhrešil som, Bože, prijmi ma, keď sa kajám a zmiluj sa nado mnou.'“* (Veršová sloha pôstnej večierne vychádzajúca z podobenstva o márnotratnom synovi.)

Najtajomnejšie, závojom zahalené...
...boli liturgie vopred posvätených darov plné symbolov, poklôn, kadidla, sviec a pomalých melódií, čím v plnosti vyjadrovali skrúšenosť a cestu strateného Adama (syna) späť do raja. No vyjadrili zároveň aj to, že nás – putujúcich/vracajúcich sa „Adamov“, Boh nenecháva samých. Ako Izrael bol sprevádzaný na ceste zo zajatia do zasnúbenej zeme ohnivým stĺpom, tak nám svietil počas pôstu Kristus: *„Svetlo Kristovo osvecuje všetkých!“* (Zvolanie kňaza, keď drží sviecu smerom k ľudu.) Posilňuje nás tiež svojím Telom: *„Skúste a viďte, aký dobrý je Pán, aký dobrý je Pán. Aleluja, aleluja, aleluja.“* (Spev pred prijímaním na liturgii vopred posvätených darov.)

Fyzicky najnáročnejší...
.... bol veľký kánon sv. Andreja Krétskeho. Tento kánon si skutočne zaslúži pomenovanie Veľký, a to nielen pre svoju rozsiahlosť (obsahuje až 250 tropárov), ale aj pre svoj hlboký morálno-asketický význam. Je to plač nad každým druhom hriechu, ktorý môže človek spáchať. My sme ho v skrátenej podobe spievali vo farskom Kostole sv. Bartolomeja. *„Napodobnil som priestupok prvostvoreného Adama a spoznal som sa vyzlečený z Boha, večného kráľovstva a šťastia, kvôli mojim hriechom. Vykonal som Kainovu vraždu, pre svoju svojvôľu som sa stal vrahom svedomia svojej duše.“*

Najradostnejšia...
...ešte len príde. Je to utiereň vzkriesenia, keď sa nespočetne veľakrát spieva a volá: *„Kristus slávne vstal z mŕtvych. Smrťou smrť premohol, a tým, čo sú v hroboch, život daroval.“*

Jozef Durkot, gréckokatolícky kňaz

Povolanie pápež alebo stretnutie s naším milovaným pápežom

Navštívili sme pôvodný slovenský muzikál *Povolanie pápež* v Divadle Andreja Bagara v Nitre. Premiéru mal v roku 2016 a odvtedy bolo odohraných už 109 repríz. Napriek tomu je o každé predstavenie stále veľký záujem a vždy je rýchlo vypredané. Aj farníci z Prievidze a okolia mali o účasť na predstavení veľký záujem.

A tak sme v prvú marcovú sobotu plní očakávaní vystúpili v centre Nitry namiesto jedného autobusu až z dvoch. Prišli sme s hodinovým predstihom, preto niektorí voľný čas využili na návštevu neďalekého piaristického Kostola sv. Ladislava, dúfajúc, že stretnú niektorého z našich milých pátrov piaristov. Keďže fúkal studený vietor, mnohí sa išli občerstviť a zohriať do cukrárne alebo kaviarne.

No o pol siedmej sme už všetci napätí sedeli v hľadisku. A naozaj to stálo za to. Strávili sme nezabudnuteľný večer v spoločnosti Jána Pavla II. Bol to nielen nádherné umelecké predstavenie, ale akoby sme sa na pár hodín stali súčasťou života Jána Pavla II. a sprevádzali ho počas najvýznamnejších okamihov jeho života. Herec Ján Gallovič ho stvárnil tak presvedčivo, že pri jeho príhovoroch a myšlienkach akoby sme videli a počuli nášho drahého pápeža.

Rovnako ďalší dvaja herci, ktorí predstavovali Karola Wojtylu v detskom veku a v mladosti, hrali naozaj perfektne. A podobne aj celý zbor nitrianskeho divadla obohatený o tanečníkov. Nádherná hudba Gaba Dusíka, libreto a texty piesní Daniela Heviera, úžasné choreografie a scény, kostýmy a celá réžia v nás vyvolali silný a nezabudnuteľný divácky zážitok.

Aj keď muzikál trval vyše troch hodín, boli sme tak vtiahnutí do deja, že sme vôbec nevnímali čas. Ešte by sme pár hodín s radosťou zostali kráčať po boku Jána Pavla II.

Nekonečný potlesk a viacnásobná klaňačka po skončení predstavenia boli pre hercov zaslúženou odmenou a vyvolali u mnohých divákov, ale aj hercov, slzy dojatia. Z celého srdca ďakujeme umelcom za ich úžasný herecký výkon a nádherné stvárnenie života Jána Pavla II.

Svätý Ján Pavol II., vlastným menom Karol Jozef Wojtyła, bol poľským kňazom, kardinálom a 264. rímskym pápežom (v období rokov 1978 až 2005), prvým netalianskym pápežom od roku 1522 a najmladším pápežom od roku 1846. Ale predovšetkým – jedna z najvýznamnejších osobností, ktorá reálne zmenila politickú, spoločenskú a duchovnú situáciu sveta 20. storočia. Navždy zostane v našich srdciach!

Text: Elena Cagáňová
Foto: Divadlo Andreja Bagara, Nitra

Muzikál vzdal hold veľkému človeku i svätcovi

Dojmy z predstavenia

V novembri minulého roka som si prečítala v časopise Bartolomej krátky oznam, ktorým farnosť Prievidza - mesto pozývala záujemcov raz mesačne na intelektuálno-duchovné stretnutia Oratória Karola Wojtylu. Povedala som si, že celý život sa naháňa človek za materiálnymi vecami, no nie sme len chlebom živí, ale aj Slovom, a tak som pridala k činnosti Oratória Karola Wojtylu.

Ján Pavol II., dnes už svätý, ma sprevádzal mojím životom ako jediný svätý, s ktorým som sa stretla aj naživo, napríklad keď pricestoval 30. júna 1995 do Nitry. Pamätám si vľúdny a priateľský tón pápeža plného síl, ktorým povzbudzoval mladých v porevolučných rokoch slovami „Nebojte sa!“
Spomínam si však na neho aj ako na trpiaceho pápeža z návštevy dňa 12. septembra 2003, keď sme sa snažili v priľahlej uličke vedúcej k námestiu SNP v Banskej Bystrici zachytiť aspoň jeho hlas. Pre približne stotisícový dav veriacich sme ho vtedy takmer ani nevideli.
Keď farnosť Prievidza zorganizovala zájazd na muzikál *Povolenie pápež* práve o Jánovi Pavlovi II., neváhala som sa ho zúčastniť. Veď Ján Pavol II. bol predsa „náš pápež“.

Spievaný životopis

Nevedela som si presne predstaviť, ako sa dá zaspievať životopis pápeža Jána Pavla II., ale dostala som od viacerých známych dobré referencie na toto dielo. Vôbec sa nemýlili. Po predstavení som mala chuť uvidieť ho znova. Muzikál chronologicky mapoval život Jána Pavla II. od detstva, ktoré prežil ako polosirota, cez jeho prvú kaplánku až po pôsobenie Karola Wojtylu ako pápeža. Diváci sa s ľahkosťou ponorili do deja a aj napriek modernému muzikálovému spracovaniu sa bavili mladší aj starší. Dielo bolo vystavané z muzikálovej mozaiky spevu a tanca aj činoherného slova, ktoré majstrovsky otextoval Daniel Hevier.

Ľudskosť a empatia

Muzikál zachytil nielen ťažké časy vojny, ale s humorom vykreslil aj hrozivé roky komunistického útlaku, v ktorých Karol Wojtyla žil – dnes sa už len zasmejeme nad tým, čo nás pred rokmi zväzovalo a nad čím sa dalo vtedy len plakať. Dielo vzdáva hold veľkému človeku a veľkému svätcovi, ktorého sme poznali a ktorý sa veľkosťou svojej viery pričinil o slobodu dnešných dní.
Najväčšiu stopu zanechalo vo mne stvárnenie ľudskosti a empatie svätého Jána Pavla II., ktoré sa prejavovalo v jednoduchosti komunikácie s každým človekom, ktorého na svojej životnej púti stretol. Vedel sa prihovoriť vtipne, jednoducho aj zrozumiteľne každému človeku, bez ohľadu na jeho postavenie.
Myslím si, že sa tvorcom muzikálu podarila neuveriteľná vec - stvárniť jeho pokornú veľkosť. Alebo naopak, len veľkosť Jána Pavla II. mohla byť nápomocná k stvárneniu tak dobrého diela.

Farníčka Martina

Novinky z piaristickej školy

Návšteva z Normandie

Počas jarných prázdnin Prievidzu navštívili žiaci a učitelia z partnerskej školy vo Val de Reuil v Normandii. Keďže sú z odbornej školy a ich zameranie je automechanik, počas pobytu navštívili automobilové závody v Bratislave (Volskwagen), Nitre (Jaguar – Landrover) a v Prievidzi závod Brose.
Aby neostalo len pri súčiastkach a teórii

výroby, piaristi ponúkli aj čo-to z kultúry. S piaristami z Nitry navštívili Viedeň a Bratislavu, Prievidžania im ukázali centrum Prievidze, Mariánsky vŕšok a Bojnický zámok. Prevažne chlapčenskú výpravu najviac potešil večer v Barracku, kde si zahrali laser game a bowling.

Počas maturít v Zooškole
Zatiaľ čo sa maturanti potili pri maturitných testoch, primáni a sekundáni sa vzdelávali v zooškole. Naučili sa poznávať pobytové znaky lesných živočíchov, no najväčší záujem vyvolali najmenší kamoši – agama tŕňoboká a pytón tigrovitý.

Marec - mesiac knihy
Keďže marec je mesiacom knihy, 15. marca sa pani vychovávateľky v rámci ŠKD s deťmi zo 4. A triedy vybrali do Hornonitrianskej knižnice. Z ponuky knižnice ich zaujalo podujatie Ako sa nestratiť v príbehoch. Pani knihovníčka predstavila deťom formou interaktívnych zábavných úloh a hier knihu Analfabeta Negramotná a iné knihy od výborného slovenského autora detskej literatúry Jána Uličianskeho. Deťom sa podujatie veľmi páčilo, odchádzali nabalení knihami a motivovaní nielen k čítaniu, ale aj k ďalšej návšteve knižnice.

Pripravil: Mário Orság

Poďakovanie za úspešnú operáciu

Pani Tomčányová z Prievidze navštívila vo februári tohto roku Libanon s cestovnou kanceláriou Awertour. Počas púte jej zavolala známa zo Slovenska, že jej 8-ročnej dcérke zistili nádor v hlave a o dva dni ju mali operovať. Známa ju veľmi prosila o modlitby.

V autobuse bola pani Terka Horňáčková, ktorá hneď vyzvala všetkých pútnikov v autobuse, aby sa na tento úmysel pomodlili celý ruženec. Všetci sa ochotne modlili. Po príchode na Slovensko dala pani Terka odslúžiť na daný úmysel aj svätú omšu.
Operácia dievčatka dopadla veľmi dobre, preto pani Tomčányová chce prostredníctvom časopisu Bartolomej poďakovať lekárom a všetkým účastníkom púte za modlitby, zvlášť pani Terke Hornáčkovej a kňazom Mirkovi Klimanovi a Romanovi Sekovi, ktorí putovali spolu s nimi. Osobitná vďaka patrí svätému Charbelovi, ktorého príhovoru všetci pripisujú úspech operácie.

Kto je sv. Charbel Makhlouf?
Sv. Charbel Makhlouf je známy ako pustovník z Annaya. Žil v Libanone v rokoch 1828 –1898. Je považovaný za jedného z najväčších divotvorcov 19. storočia. Už za svojho života bol vzorom dokonalého mnícha pustovníka a ľudia ho považovali za svätca.
Niekoľko mesiacov po smrti sa okolo jeho hrobu začali diať mimoriadne udalosti. Keď otvorili rakvu, našli telo neporušené. Preniesli ho teda do novopostavenej kaplnky, kde ho pochovali. Roku 1927 sa začal proces jeho blahorečenia, a tak rakvu znovu vyniesli na povrch. Mnísi a veriaci, ktorí sa tam zišli, videli z truhly vytekať tekutinu. Domnievali sa, že do nej prenikla voda, preto ju znovu otvorili. Telo bolo nedotknuté rozkladom a malo teplotu živého človeka. Na čele mŕtveho boli kvapky potu. Keď ich predstavený utrel, na šatke ostal odtlačok tváre.
V deň, keď sa v r. 1950 exhumovalo jeho telo, boli na príhovor otca Charbela uzdravení mnohí chorí, hluchí, nemí, slepí, ochrnutí – iba dotykom jeho hrobu alebo krvou, alebo často jednoduchou modlitbou v jeho mene.
K hrobu Charbela Makhlufa začali prichádzať pútnici, katolíci aj veriaci iných vierovyznaní, prinášali chorých a modlili sa za ich uzdravenie. Mnohí z nich sa skutočne vyliečili. Počas II. vatikánskeho koncilu pápež Pavol VI. vyhlásil Charbela Makhlufa za blahorečeného 5. decembra 1965 a 9. októbra 1977 ho pripísal do zoznamu svätých.

Podľa rozprávania pani Tomčányovej poďakovanie napísala Elena Cagáňová.

Pôstna krabička pomáha v Rwande, Ugande a Južnom Sudáne

V nedeľu 12. marca poobede sme po krížovej ceste vo farskom kostole privítali dobrovoľníkov Moniku Kniezovú a Miloša Zimu, ktorí pôsobili v misijných centrách pre deti a mládež v Ugande a Rwande. Tieto centrá aj naša farnosť pravidelne podporuje zapojením sa do Pôstnej krabičky Slovenskej katolíckej charity.

Monika nám porozprávala o svojich zážitkoch a jej pôsobení v Kultúrnom centre sv. Vincenta v Rwande. Na prezentovaných fotografiách sme ju mohli vidieť medzi usmiatymi deťmi v modrých uniformách, či už pri vyučovaní angličtiny, alebo pri iných aktivitách.

Slovenská škôlka v Rwande

Počas svojho polročného pôsobenia v centre sa Monika presvedčila, že podpora prostredníctvom Pôstnej krabičky má zmysel. Deti sa veľa naučia, okrem predškolskej výchovy získavajú aj hygienické návyky, dostanú výživnú stravu a priestor na hranie a vytváranie väzieb. Uniforma, ktorú dostanú, je častokrát jediné oblečenie, ktoré majú. Miestne učiteľky s nimi nacvičujú množstvo pesničiek a tancov. Deti tak zmysluplne trávia čas, kým sú ich rodičia v práci.

Kultúrne centrum sv. Vincenta Pallottiho je slovenská škôlka na juhu Rwandy v meste Kibeho. Navštevuje ju 115 detí vo veku od 4 do 6 rokov pochádzajúcich z veľmi chudobného prostredia. Často majú len jedného rodiča, sú podvyživené a trpia rôznymi kožnými chorobami z nedostatočnej hygieny či zlej stravy. Prevádzka centra je založená výlučne na príspevkoch darcov verejnej zbierky Pôstna krabička.

Podporované projekty v Ugande

Centrum pre deti s HIV - pomáha zraniteľným sirotám a polosirotám s HIV.

Škôlka – pre deti pracujúcich chudobných rodičov s kapacitou 100 detí.

Odborné dielne – sú určené pre deti z centra (krajčírska a stolárska dielňa), absolvovalo ich už 120 mladých ľudí.

Odborné kurzy pre mladých – od augusta 2019 pomáhajú mladým utečencom z Južného Sudánu z utečeneckého tábora Pagirinya v Ugande nájsť si zamestnanie alebo rozbehnúť vlastné podnikanie v remeselných odboroch.

Po prednáške sme sa mohli s dobrovoľníkmi osobne porozprávať, ochutnať africký čaj s korením a za dobrovoľné príspevky si vybrať z bohatej ponuky výrobkov žien a detí z Rwandy a Ugandy – ružence, tašky, zástery a iné krajčírske produkty, krížiky a sošky Panny Márie z Kibeho, atď. Ďakujeme dobrovoľníkom za spríjemnenie nedeľného popoludnia a zoznámenie sa s projektami financovanými z Pôstnej krabičky.

Elena Cagáňová, členka Klubu priateľov misií
Foto: Mária Melicherčíková

Prispieť na projekt Pôstnej krabičky je možné:

- *Bankovým prevodom: SK03 1100 0000 0029 4446 3095*
- *Prostredníctvom webovej stránky: https://charita.darujme.sk/postnakrabicka/*
- *Do misijnej pokladničky vo farskom kostole počas mesiaca apríl.*

Prievidzské drobné sakrálne objekty - I. časť

Súčasťou Prievidze, tak ako každej slovenskej obce, sú drobné sakrálne objekty. Sochy, muky, kaplnky, kríže, mali v minulosti svoje miesto v rôznych lokalitách. Vždy však boli postavené a umiestnené s istým zámerom. Človek, či už miestny, alebo putujúci, sa pri nich mohol pristaviť, pookriať, v modlitbe, alebo krátkom prežehnaní či úklone prejaviť náboženskú úctu svätým, patrónom, ochrancom. Mohol tu odovzdávať svoje radosti a starosti.

V starých mapách môžeme nachádzať označenia viacerých takýchto objektov. Miestne ulice či chotáre niesli často názov práve podľa tu stojacich pamiatok. Časom, či už vplyvom nepriaznivých podmienok, absencie starostlivosti o históriu, či pokročilej výstavby, mnohé z týchto objektov zmizli, prípadne boli presunuté na iné miesto.
V niekoľkých článkoch si pripomenieme niektoré z nich. Často okolo nich prechádzame bez povšimnutia napriek tomu, že si zaslúžia našu úctu a pozornosť.

Padúci Kristus Pán
Tento sakrálny objekt sa nachádzal pri odbočke z Mariánskej ulice k cintorínu. Neskôr bol presunutý bližšie k cintorínu, až napokon po reinštalácii zaujal svoje miesto pri jednom z dnešných vchodov do cintorína.
Socha Padúceho Krista, ako je viackrát nazývaná vo farskej kronike, stála pôvodne na murovanom pylóne hranolového tvaru. Po obvode boli v oblúkových výklenkoch umiestnené farebné maľby. Na čelnej strane, ku ktorej viedli štyri schodíky, bolo znázornené mŕtve telo Krista sňatého z kríža, spolu s trúchliacou Pannou Máriou. Socha Padúceho Krista, ktorá bola umiestnená na vrchole tejto drobnej stavbičky, typovo zodpovedajúcej božím mukám, je dnes umiestnená na murovanom pylóne, obloženom kamenným obkladom, a je miestom, na ktorom si prichádzajúci uctievajú pamiatku zosnulých zapálením sviečky či modlitbou. Súčasný pylón má asi polovičnú výšku toho pôvodného.
Vo farskej kronike sa uvádza, že v roku 1951, keď boli štátom odkúpené cirkevné pozemky, ostáva roľa za Padúcim Kristom aj naďalej v držbe fary. V roku 1954, keď počet obyvateľstva rapídne stúpol a doterajší cintorín bol už takmer celý zaplnený, bolo rozhodnuté, že jeden hektár parcely od sochy Padúceho Krista bude pripojený k cintorínu. Zároveň bol na tejto parcele umiestnený dubový kríž. V roku 1955 si tento pozemok od farského úradu prenajalo Jednotné roľnícke družstvo do času, kým bude pripojený k cintorínu.

Spracoval: Pavol Schmidt

Socha Padúceho Krista na pôvodnom mieste v blízkosti Mariánskej ulice; Archív Klubu priateľov histórie Prievidze, pôvodca Pohl.

Zdroje: KLIŽAN, Erik. Prievidzské sochy. In Prievidzský občasník, 2005, roč. 2, č. 1, s. 17; MATÁKOVÁ, Barbora. Drobné sakrálne objekty Prievidze. In Prievidzský občasník, 2007, roč. 4, č. 2, s. 11; Historiae Parochiae, s. 192 - 196

POZVÁNKY

DUCHOVNÁ OBNOVA

Kurz Filip

pre rodičov

APRÍL 22.- 23.

V PRIESTOROCH PIARISTICKEJ ŠKOLY

Kurz základov kresťanstva

PRIHLÁSENIE:

NAJNESKÔR DO 17. 04.
MONIKA ONDREJCOVÁ,
0918 500 402

DETSKÁ SLUŽBA
ZABEZPEČENÁ

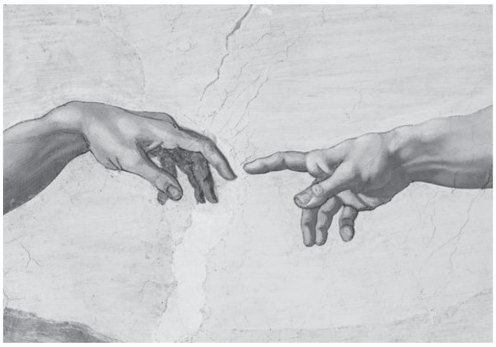

Pri príležitosti necpalských hodov Vás srdečne pozývame na

HODOVÚ SVÄTÚ OMŠU S PROCESIOU

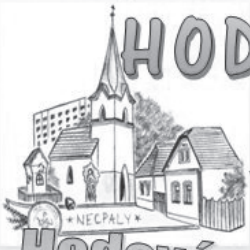

v nedeľu 30. apríla 2023 o 11.00 h. pri kaplnke v Necpaloch.

Stretnutie veriacich o 10.30 h. pri kríži pri „Rajčuli“

Hodové popoludnie s Polianočkou

od 15.00 – 18.00 h.
zábava na starej ceste v Necpaloch,
posedenie, občerstvenie

od 18.00 – 19.00 h.
Stavanie mája pri kaplnke

od 19.00 h. Majáles v kultúrnom dome

ÚČASŤ V KROJOCH VÍTANÁ!!!

TEŠÍME SA NA VÁS!

Rozpis liturgických slávení počas Veľkej noci 2023 v Prievidzi

Kostol	Farský Kostol sv. Bartolomeja (farnosť Prievidza - mesto)	Kostol Nanebovzatia Panny Márie (mariánsky na cintoríne)	Kostol Najsvätejšej Trojice (kláštor piaristov)	Farský Kostol sv. Terézie z Lisieux (Zapotôčky)
Štvrtok Pánovej večere (Zelený štvrtok) 6.4.	**18:00 Svätá omša Pánovej večere** Tichá adorácia do 21:30	**17:00 Grécko-katolícke obrady** (veľká večiereň s liturgiou sv. Bazila Veľkého) 22:00 Krížová cesta	**18:30 Svätá omša Pánovej večere**	**17:30 Svätá omša Pánovej večere** Tichá adorácia v „Getsemani“ do 20:00
Piatok utrpenia Pána (Veľký piatok) 7.4.	8:00 Liturgia hodín (ranné chvály a posvätné čítanie) 8:45 Krížová cesta **15:00 Slávenie utrpenia a smrti Pána** Po obradoch poklona sv. krížu do 21:30	**17:00 Grécko-katolícke obrady Veľkého piatku** (veľká večiereň s uložením plášteniceo do hrobu)	7:30 Ranné chvály **18:30 Slávenie utrpenia a smrti Pána**	10:00 Krížová cesta **15:00 Slávenie utrpenia a smrti Pána** Poklona svätému krížu do 20:30
Svätá sobota (Biela sobota) 8.4.	8:00 Liturgia hodín (ranné chvály a posvätné čítanie) Celodenná poklona pri Božom hrobe do 19:00 (ukončená vešperami) **19:30 Veľkonočná vigília vo Svätej noci**	**17:00 Grécko-katolícke obrady** (veľká večiereň s liturgiou sv. Bazila Veľkého)	7:30 Ranné chvály Celodenná poklona pri Božom hrobe do 19:00 **19:30 Veľkonočná vigília vo Svätej noci**	8:00 Ranné chvály a posvätné čítanie Celodenná poklona svätému krížu do 18:30 **19:15 vešpery a následne Veľkonočná vigília vo svätej noci**
Veľkonočná nedeľa Pánovho zmŕtvychvstania 9.4.	**Sväté omše:** **7:30** (s požehnaním jedál) **9:00** (s požehnaním jedál) **10:30** **18:00**	**6:00 Grécko-katolícke obrady** (utiereň vzkriesenia) **7:00** Gréckokatolícka sv. liturgia, požehnanie jedál a myrovanie **9:00 Svätá omša**	**Sväté omše** **7:00** (s požehnaním jedál) **9:30** (s požehnaním jedál) **11:00**	**Sväté omše:** **8:00** (s požehnaním jedál) **10:00** (s požehnaním jedál) **18:35** vešpery **19:00**
Veľkonočný pondelok 10.4.	Sväté omše: **7:30** **9:00** **18:00**	Svätá omša **9:00** **10:30** Grécko-katolícka sv. liturgia	Sväté omše: **7:30** **18:30**	Sväté omše: **8:00** **17:30**

Spovedanie pred Veľkou nocou:

Kvetná nedeľa 2.4.: všetky prievidzské kostoly okrem Mariánskeho od 15:00 do 17:45 (prestávka 16:30 - 17:00)

Veľký týždeň: pondelok – streda (3.4. - 5.4.) od 10:00 do 17:00 v Kostole sv. Bartolomeja (farský kostol)

Tajomstvo viery klopalo na dvere môjho srdca, aj keď som mu nerozumel

Kedysi miništrant z piaristického kostola a skaut, dnes karmelitán. Dušan Hricko, OCD, sa k viere dostal až ako dospievajúci, Boh ho však uchvátil natoľko, že mu daroval celý svoj život. O svojej ceste životom, ktorá vyústila do života v reholi, nám prezradí viac v nasledujúcom rozhovore.

▪ **Témou aprílového čísla Bartolomeja je „Tajomstvo viery“. Tvoja cesta viery sa začala trochu neskôr ako u detí v tradičných katolíckych rodinách – pokrstený si bol ako 13-ročný. Ako si sa k viere dostal? Bola pre teba tajomstvom, ktoré ťa k sebe „prilákalo“?**

Často sa vraciam do tých chvíľ. Keď sa spätne pozerám na ten čas, „tajomstvo“ ma sprevádzalo odmalička. Niekto po celý čas klopal na moje srdce a niekam ma pozýval. Ale ja som netušil kam.

To „tajomstvo“ sa mi neskôr zjavilo ako Boh Otec. A keď som bol ako 13-ročný pokrstený, pochopil som, že pozvanie spoznať ho a mať s ním vzťah bolo vo mne už oveľa skôr, ale ja som mu nerozumel.

▪ **Výraznou osobnosťou na tvojej ceste objavovania viery bol piarista páter Alojz Orlický, SchP, ktorý istý čas pôsobil v tvojej rodnej Prievidzi. Ako si sa s ním spoznal?**

Na pátra Alojza spomínam s veľkou vďačnosťou. Náš príbeh stretnutia sa odohral v školskom roku 1993/94, keď bola po prvýkrát možnosť vybrať si jeden z povinných predmetov etická/náboženská výchova a ja som sa rozhodol pre náboženskú výchovu. Naším katechétom bol práve páter Alojz. Pamätám si jeho hodiny, počas ktorých nám odkrýval príbehy známych osobností zo Starého zákona (Adam a Eva, Abrahám, Jozef, Mojžiš, Eliáš, Elizeus). Tieto veci som dovtedy nepoznal a boli pre mňa veľmi zaujímavé. Páter Alojz nás tiež pozýval na sväté omše. Toto pozvanie som prijal, hoci som vôbec nevedel, čo je sv. omša. V skutočnosti som tam šiel, aby som mohol vidieť a stretnúť pátra Alojza.

▪ **Čím ťa páter Alojz ako kňaz inšpiroval zaujímať sa o svet viery viac?**

Najmä svojou osobnosťou – jednoduchou, otcovskou, nenútenou, prijímajúcou. Spočiatku som chodil na sv. omšu ozaj skôr preto, aby som ho stretol a vo vnútri som sa hneval, ak ju slúžil niekto iný.

▪ **Ako pokračovala tvoja cesta viery po prijatí krstu ďalej?**

Prvá modlitba, ktorú som sa naučil a veľmi rád modlieval, bola ruženec. Začal som sa ho predmodlievať v piaristickom kostole a snažil som sa motivovať aj ostatných, aby sa ho spolu so mnou modlili pred sv. omšou. Keď sa na to teraz tak spätne pozerám, bolo to dosť odvážne. Ale Panna Mária si k sebe prostredníctvom toho priťahovala nielen mňa, ale aj ďalších miništrantov, mladých, dievčatá či iných ľudí. Bolo to v čase, keď boli otvorené prvé triedy piaristickej základnej školy.

Veľmi som si obľúbil aj miništrovanie a službu v kostole – kvôli ľuďom, ktorí tam vtedy boli. Vytvárali sme spolu kamarátske vzťahy, robili sme si neformálne stretká. Neskôr som sa dostal tiež k skautingu, ktorý mi dal presne to, čo tínedžer potrebuje – dobrú partiu i správne nasmerovanie.

▪ Povolaním do Cirkvi sa to ale neskončilo, Pán si ťa povolal aj do rehole. Prečo si si vybral práve rád bosých karmelitánov?

Túžbu po povolaní som vo svojom živote objavil už rok po svojom krste. Hneď som to povedal pátrovi Alojzovi, ktorý mi na to odvetil: „Dobre, chlapče, ale musíš zabrať v škole.“ To ma motivovalo začať si zlepšovať známy z matematiky, slovenčiny, chémie, fyziky... Moje vedomosti neboli na gymnázium, vybral som si teda povolanie, ktoré by ma mohlo uživiť. Po skončení maturitného odboru cukrár – pekár som si ešte počas deviatich mesiacov odkrútil vojnu a tri roky som pracoval vo vyštudovanom odbore.

Túžba, ktorú som v sebe objavil rok po krste, však nemizla. Po skončení základnej vojenskej služby som sa presťahoval do Prešova a našiel som si tu stáleho spovedníka, s ktorým som sa učil rozlišovať. V jednom momente som pochopil, že v mojom srdci je prítomných päť túžob: mlčanie, samota, spoločenstvo, úcta k Panne Márii a z modlitby vychádzajúca práca. Vtedy ma spovedník zoznámil s karmelitánmi a ja som pochopil, že toto je miesto, ktoré som hľadal.

Charizmou našej rehole je modlitba a učenie iných modliť sa – alebo inak povedané mať vzťah s Bohom a učiť iných mať vzťah s Bohom.

▪ Aké tajomstvá viery ti pomohol objaviť život v reholi?

Milosrdenstvo Otca a to, čo prežívam teraz - že nech sa rozprávam s ktorýmkoľvek z Trojice, ostatní sú prítomní, ale nezasahujú, nechávajú nás vo vzťahu. Napríklad keď sa rozprávam s Otcom, som tam s ním sám, ale kdesi vzadu cítim, že ostatní dvaja sú blízko nás.

▪ V našej diecéze pôsobíš na mariánskom pútnickom mieste Staré Hory a si predstaveným komunity bosých karmelitánov na Starých Horách a v Banskej Bystrici. V čom má služba na týchto dvoch miestach podobné črty? A čím sa líši?

Charizma zostáva tá istá (dve hodiny rozjímania počas dňa), ale samozrejme, misia je na každom z týchto miest iná. Pútnické miesto potrebuje obsluhu, zabezpečenia úpravy okolia, skrášľovanie, opravy, kosenie pri bazilike či na Studničke. Staré Hory sú okrem pútnického miesta aj farnosťou a s tým je spojená tiež starostlivosť o ľudí žijúcich na Starých Horách alebo vo filiálkach Turecká a Motyčky (sviatosti, príprava na krst, 1. sv. prijímanie, birmovka, sobáše, atď.).

V Banskej Bystrici je našou misiou spoveď v katedrále, kde spovedáme od pondelka do piatka od 9:00 do 17:00. Pozývame tiež ľudí na individuálne duchovné cvičenia alebo ich duchovne sprevádzame.

▪ V evanjeliu Nedele Božieho milosrdenstva Ježiš apoštolovi Tomášovi hovorí: „A nebuď neveriaci, ale veriaci!“ Čo znamenajú tieto jeho slová? Možno si vieru „rozkázať“?

To boli slová nasmerované priamo na Tomáša, nedá sa ich len tak prehodiť na každého. Tomáš mal skúsenosť s Ježišom a sprevádzal ho tri roky ako učeník. Preto mu Ježiš hovorí „A nebuď neveriaci, ale veriaci!“ Viera sa nedá prikázať. Spája sa so skúsenosťou, zážitkom alebo svedectvom iných. Je to dar, o ktorý sa treba pre druhého modliť. My môžeme byť jedine svedkami tohto daru. Spája sa mi to so slovami sv. Jakuba: „Ukáž mi svoju vieru bez skutkov a ja ti zo svojich skutkov ukážem vieru.“ (Jak 2,18)

▪ Mnohí sa pohybujeme v prostredí medzi neveriacimi ľuďmi a často vidíme, ako im viera v živote veľmi chýba. Po úprave Rímskeho misála jedna zo záverečných formúl prepustenia znie aj: „Choďte

a ohlasujte Pánovo evanjelium.“ Ako to môžeme v tomto prostredí robiť?
Myslím si, že menej slovami a viac skutkom. Tu si zoberiem na pomoc slová sv. Pavla z Listu Galaťanom (5,22 - 23): „Ale ovocie Ducha je láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrota, vernosť, miernosť, zdržanlivosť. Proti tomuto zákona niet.“ Ak pôjde všetko cez toto sito, tak svojím svedectvom môžeme urobiť viac ako prázdnymi slovami. Verte mi, ľudia sa vás neskôr sami budú pýtať. A vtedy môžete hovoriť.

▪ **Najväčšie tajomstvo viery sa sprítomňuje najviac počas Veľkej noci. Tento rok by sme veľkonočné sviatky konečne mali prežiť bez výraznejších opatrení. Na čo sa ty počas blížiacej sa Veľkej noci najviac tešíš?**
Pre mňa osobne je Veľká noc najdlhšou omšou, ktorá sa začína vo štvrtok a končí sa až nedeľou. Ježiš ma pozýva na Poslednú večeru a je so mnou. Umýva mi nohy, aj keď vie, aký som slabý a špinavý. Večer ma volá na spoločnú modlitbu do olivovej záhrady. Chce, aby som s ním prešiel jeho cestu utrpenia a ukrižovania, aby som pochopil, že to chcel urobiť pre mňa, aby som sa s ním po jeho smrti ponoril do obrovského TICHA a čakal na jeho oslávené telo. Potom môžem počuť jeho hlas, ktorý aj mne hovorí: „Neboj sa, vstal som z mŕtvych.“

Text: Petra Humajová
Foto: archív Dušana Hricka

Tajomstvo viery

Téma aprílového Bartolomeja vyvolala vo mne otázky. Mám rád tajomstvá? Dráždi ma skutočnosť, ak zistím, že niekto má tzv. trinástu komnatu? A čo vtedy robím? Hľadám spôsob, ako toto tajomstvo odhaliť či objasniť? Musím priznať, že moja zvedavosť ma v tomto smere provokuje.

Na druhej strane mám ako kňaz skúsenosť s tým, že ma niektorý človek prekvapil s vyjadrením (či už v spovednici, alebo pri rozhovore): „Toto som ešte nikomu nepovedal." Na tých ľuďoch som vybadal, že sa im vtedy uľavilo, akoby im padol kameň zo srdca. Najmarkantnejšie to bolo v prípadoch, keď sa podarilo človeku úprimne vyznať z ťažkého hriechu, ktorý už viac rokov nedokázal úprimne vyznať a zatajoval ho v spovednici, a tak neustále tento balvan tlačil pred sebou. A pritom Božie milosrdenstvo je nesmierne a chce z nás vziať ťarchu nášho hriechu.
Podobne ma tiež láka možnosť dozvedieť sa niečo viac o nejakom tajomstve našej viery. Uvedomujem si, že mnohé tajomstvá vo viere sa nedajú celkom odhaliť. V dôsledku dedičného hriechu ich nedokážeme úplne uchopiť rozumom, dá sa to iba vierou.

Veľkonočné tajomstvo

Miesto, kde sa najviditeľnejšie stretávame s tajomstvom viery, je sv. omša. Pri každej sv. omši po premení nás na to kňaz upozorňuje zvolaním: „Mysterium fidei!" (Hľa, tajomstvo viery!) Ide o tajomstvo, ktoré presahuje naše myslenie a môže byť prijaté len vo viere, ako to pripomínajú patristické katechézy o tejto sviatosti: „Neviď," povzbudzuje svätý Cyril Jeruzalemský „v chlebe a víne jednoduché prirodzené prvky, pretože Pán povedal doslovne, že sú jeho telom a krvou; viera ťa o tom uisťuje, i keď ti zmysly hovoria iné." (porov. EdE, b. 15)
Podstatou liturgie je toto tajomstvo viery, v ktorej oslavujeme veľkonočné tajomstvo. Katechizmus pre mladých YOUCAT to vysvetľuje takto: „Najdôležitejšou bohoslužbou na svete bola veľkonočná bohoslužba, ktorú slávil Ježiš so svojimi učeníkmi vo večeradle v predvečer svojej smrti. Učeníci sa domnievali, že im Ježiš bude tradične pripomínať vyslobodenie Izraela z egyptského otroctva. Ježiš však s nimi slávil vyslobodenie celého ľudstva z moci smrti. Vtedy v Egypte ‚krv baránka' uchránila izraelský národ pred zhubným dielom anjela smrti. Teraz to bol sám Boží Baránok, ktorého krv zachráni ľudstvo pred smrťou. Ježišova smrť a zmŕtvychvstanie sú totiž znamením, že po smrti človek získava nový život. Ježiš sám prirovnáva svoju smrť a vzkriesenie k vyslobodeniu Izraela z egyptského otroctva. Spásny účinok Ježišovej smrti a zmŕtvychvstania sa preto označuje ako veľkonočné tajomstvo. V porovnaní s krvou baránka, ktorá zachránila Izraelitov pred smrťou pri odchode z Egypta (Ex 12), je tým skutočným veľkonočným Baránkom sám Ježiš, pretože vyslobodil ľudstvo z osídiel smrti a hriechu." (YOUCAT, b. 171)

Ukryté v Eucharistii

J. P. Roux to vyjadril slovami: „Ježišova smrť, ktorá nastala o niekoľko hodín neskôr na Kalvárii, sa dokonala už v okamihu ustanovenia Eucharistie, v mystickom, absolútnom čase." Teda Ježiš už vo večeradle vydáva svoj život ako obeť za naše hriechy. F. Mauriac sa pýta: „Či chápali učeníci, ktorí pre chvíľou jedli toto telo a pili túto krv?" A dáva si takúto odpoveď: „Syn človeka bol s nimi pri stole a súčasne ho každý cítil vo vlastnom vnútri, cítil, ako pulzuje životom a planie ako oheň prinášajúci osvieženie a rozkoš. Prvýkrát na tomto svete sa naplnil zázrak, keď človek vlastnil toho, ktorého miloval, vtelil sa v neho, živil sa ním, zjednotil sa s jeho podstatou, pretvoril sa v jeho živú lásku".

Toto je tajomstvo viery, ktoré sa práve ukrýva v Eucharistii. Cirkev prijala Eucharistiu od Krista, svojho Pána, nie ako jeden spomedzi cenných darov, ale ako dar par excellence, lebo je to Kristov dar seba samého, jeho osoby v jej svätej ľudskosti, ako aj jeho diela spásy. Tá nie je ohraničená v minulosti, lebo „všetko, čím Kristus je, a všetko, čo urobil a pretrpel za všetkých ľudí, má účasť na Božej večnosti, takže presahuje všetky časy“. (EdE, b. 11) Eucharistia je tajomstvo viery a zároveň „tajomstvo svetla“. Vždy znova, keď ju Cirkev slávi, veriaci môžu istým spôsobom znova prežiť skúsenosť dvoch emauzských učeníkov: „Otvorili sa im oči a spoznali ho pri lámaní chleba.“ (Lk 24, 31) (EdE, b. 5)

Pravý pokrm a pravý nápoj

V tomto tajomstve viery je ukrytý prejav Ježišovej lásky „až do krajnosti“ (porov. Jn 13, 1), lásky, ktorá nepozná mieru. Spomeňme si na situáciu, keď v Jánovom evanjeliu Ježiš hovorí o Eucharistii, jeho poslucháči zostali prekvapení a dezorientovaní. Priviedli ho k tomu, aby podčiarkol objektívnu pravdivosť svojich slov: „Veru, veru, hovorím vám: Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život.“ (Jn 6, 53) Pritom nejde o metaforický pokrm, lebo Ježiš zdôraznil: „Moje telo je pravý pokrm a moja krv je pravý nápoj.“ (Jn 6, 55)

Po tomto vyjadrení ho mnohí učeníci opustili a viac s ním nechodili. Ježiš sa obrátil na Dvanástich a spýtal sa ich: „Aj vy chcete odísť?” Odpovedal mu Šimon Peter: „Pane, a ku komu by sme išli? Ty máš slová večného života. A my sme uverili a spoznali, že ty si Boží Svätý.” (porov. Jn 6,52 - 69) Vyjadrenie Petra nás pobáda, aby sme sa usilovali mať účasť na tomto dare a aby sme neprestajne čerpali z tohto prameňa duchovné ovocie. Z tohto ovocia viery žili kresťanské generácie počas stáročí, a ako to neustále zdôrazňuje Magistérium Cirkvi, boli naplnení radostnou vďakou za tento nevýslovný dar.

Eucharistická obeta

Eucharistická obeta je svojou povahou zameraná na hlboké spojenie nás veriacich s Kristom prostredníctvom svätého prijímania: prijímame jeho samého, ktorý sa obetoval za nás, jeho telo, ktoré za nás odovzdal na kríži, jeho krv, ktorú vylial „za všetkých, na odpustenie hriechov“ (Mt 26, 28).

Pripomíname si pritom jeho slová: „Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem z Otca, aj ten, čo mňa je, bude žiť zo mňa.“ (Jn 6, 57) Preto svätý Ignác Antiochijský právom definoval eucharistický chlieb ako „liek nesmrteľnosti, protilátku smrti“. Eucharistia je skutočne brána, ktorou sa nad zemou otvára nebo. Je lúčom slávy a nebeského Jeruzalema, ktorý preniká temnoty nášho života a vrhá svetlo na našu cestu (porov. EdE, b. 18 - 19).

Tak nás toto tajomstvo viery - Eucharistia - podnecuje k tomu:

- aby rástol náš zmysel pre zodpovednosť za súčasnú zem;
- aby sme zažiarili posilnení Eucharistiou kresťanskou nádejou v súčasnom svete;
- aby sme sa vedeli otvárať pre druhých v duchu Ježišovej výzvy: „Milujte sa navzájom ako som ja miloval vás.“;
- aby medzi nami neboli rozdelenia;
- aby sme mali záujem o chudobných;
- aby sme boli ochotní meniť svoj život, a tak napĺňať dôležité poslanie, aby sa náš život v istom zmysle stal „eucharistickým“.

Práve takéto ovocie premeny existencie a úloha zmeniť svet podľa evanjelia ukazujú v plnej žiare eschatologický náboj eucharistického tajomstva a pravého kresťanského života v duchu slov: „Príď, Pane Ježišu!“ (Zjv 22, 20) (porov: EdE, b.20).

Jozef Repko

Pramene:

Ján Pavol II.: encyklika Ecclesia de Eucharistia – Cirkev žije z Eucharistie (EdE)
YOUCAT, Katechizmus Katolíckej cirkvi pre mladých

...tri otázky pre Zuzanu Eperješiovú, autorku zbierky krížových ciest

Krátko pred začiatkom Pôstu ponúkla Tvorivá skupina Poetica Musica verejnosti ďalší svoj projekt. Prvýkrát v ich histórii ide o multimediálne dielo – spojenie knižnej publikácie a hudobného albumu. Viac o ňom nám prezradí jeho iniciátorka Zuzana Eperješiová, ktorá pôsobí aj pod umeleckým menom Skyva.

1 **Nedávno uzrela svetlo sveta publikácia *Živý. Mŕtvy. Večný*. Ide o zbierku krížových ciest na Popolcovú stredu, pôstne piatky, pôstne nedele a Veľký týždeň. Ako vznikol nápad vytvoriť niečo takéto?**

Zbierka krížových ciest svojím spôsobom prirodzene vyplynula z komunikácie s Martinom Gnipom (rímskokatolícky kňaz, jeden zo zakladateľov Tvorivej skupiny Poetica Musica), ktorý ma viac ráz pozval napísať krížovú cestu na určitú tému - podľa pastoračných potrieb. Takto sa ich za desať rokov nazbieralo viacero a možno niekedy v roku 2018 som začala vážne uvažovať nad tým, že v rukách mám materiál, z ktorého by raz mohla byť aj kniha.

V momente, keď som dopísala krížovú cestu Živé spomienky, som pochopila, že toto je text, ku ktorému by nesmierne pasovali aj piesne na akési dopovedanie, hudobné doplnenie jednotlivých obrazov, ktoré sú v zastaveniach vykreslené. A postupne som ich zložila desať úplne nových, päť som potom doplnila z nášho staršieho repertoáru, pretože k zastaveniam pasovali ako uliate.

Nuž a keďže na jednotlivé texty sme už z praxe od veriacich mali dobré ohlasy, vznikla aj myšlienka koncipovať celú knihu tak, aby slúžila ako pomôcka pre jednotlivcov, ale aj pre spoločenstvá alebo kňazov vo farnostiach, ak budú chcieť siahnuť po niečom umeleckejšom, inom. Preto sme krížové cesty uložili do takého poradia, aby korešpondovali s dňami, na ktoré sú určené. Napokon som paralelne s nahrávaním v štúdiu ešte dopísala niekoľko ďalších nových krížových ciest. A základný materiál bol v podstate hotový...

2 **Čo všetko môžu ľudia v zbierke *Živý. Mŕtvy. Večný* nájsť?**
V zbierke sa nachádza 14 autorských krížových ciest, ktoré pokrývajú, ako ste aj spomínali, Popolcovú stredu, pôstne piatky a pôstne nedele. Človeka teda môžu sprevádzať počas celej cesty pôstom. V textoch sa stretávame so starozákonnými aj novozákonnými postavami, slovenskými svätcami, osobitne s Pannou Máriou, ale premýšľame napríklad aj nad krížom v modernej spoločnosti, nad modlitbou Otče náš... Špecifickou je napríklad aj krížová cesta vo forme básní.
Texty sú doplnené autorskými ilustráciami a súčasťou je aj v knihe založený album, na ktorom je narozprávaná krížová cesta Živé spomienky spolu so všetkými piesňami...

3 **Čím vás práca na danej zbierke obohatila?**
Myslím si, že toho bolo viac. Samotný tvorivý proces je vždy obohacujúcim zážitkom - pri písaní, skladaní sa človek snaží siahnuť čo najhlbšie do svojho vnútra a všetko napísané konfrontuje so svojím vlastným životom. A to je ťažké, pretože to nastavené zrkadlo ukazuje pomerne jasnú, nie lichotivú pravdu... Na druhej strane je tu stále Kristus, ktorý nás a všetku ľudskú malosť presahuje.
A bolo vzácne vedieť, že máme znovu možnosť vložiť talenty, dary a čas do diela, o ktorom veríme, že stojí za to ho ponúknuť. Všetko, čo je náročné, ale zmysluplné, človeka obohacuje.

Text: Petra Humajová, foto: archív Zuzany Eperješiovej

Zbierku krížových ciest je možné objednať si prostredníctvom webovej stránky www.poeticamusica.net/ponuka.html

Misia lásky

Zvečerilo sa
v mojej duši.
Tys‘ ma neopustil,
vďaka Ti, Ježišu.

V životných ruinách
bez Teba
sťa sokolíča v oblakoch
PADÁM.
Milosrdenstvo, Ježišu!

V ľútosti hriechov
strácajúcich sa
v planých dimenziách
môjho života.
Odpusť, ó, Ježišu!

Svitá.
Modlitbou pokory
utieram slzy
znovuzrodenému
nášmu
JA.
Chvála Ti,
MÔJ PANE!

Vo svetle
bolestného piatku
Tvojho ukrižovania
s láskou
beriem svoj kríž
už s Tebou.
HĽA, PANE!

V radostnom
„Aleluja“ zmŕtvychvstania
MISIOU DUŠE,
KRÁĽ MÔJHO SRDCA,
Som tvoja, navždy
JEŽIŠU....

Anka Gálová- Vavrová

Tajomstvo viery je pevný bod

Narodil som sa do veriacej rodiny, kde sme boli vychovávaní ku kresťanským hodnotám. Pravidelne sme chodievali do kostola, ako malý som chodil na náboženstvo a slávili sme všetky sviatky. V priebehu dospievania som sa začal aj na vieru pozerať dospelejšími očami. Spoznal som pár priateľov z neveriacich rodín, čo našli Boha a stali sa aktívnymi kresťanmi.

Začal som preto porovnávať svoj a ich duchovný život. Napadla mi myšlienka, že keď je človek odmalička vedený k Bohu, nevníma toľko jeho prítomnosť v živote. Je to, akoby mu „zovšednel". Oproti tomu som práve u ľudí, čo spoznali Boha neskôr, pozoroval väčšie zapálenie pre vieru, väčšiu radosť z toho, že ho spoznali. Na základe týchto mojich skúseností si myslím, že človek, ktorý je vedený k Bohu odmalička, si k nemu musí sám nájsť svoju cestu, musí k nemu zdravo dorásť.

Viera je individuálna vec

Týmto sa dostávam k ďalšej myšlienke, a to, že viera a jej prežívanie je silne individuálna vec. Nechcem tým boriť žiadne dogmy, pretože ak človek naozaj dospel k Bohu, budú jeho vonkajšie prejavy podľa môjho názoru veľmi podobné ako u ostatných veriacich. Takto zrejme vznikali aj prvé spoločenstvá kresťanov, pretože združovali ľudí s podobnými myšlienkami.

Práve tajomstvo viery je tá vec, čo nás spája aj dnes. Je to ten pevný bod, ku ktorému sa môžeme vždy vrátiť. Z neho potom rastie viera každého z nás. Prijatie či pochopenie tajomstva viery je zásadné v živote kresťana, nehľadiac na vek. Je na nás, ako sa k svojej viere postavíme, lebo sa nezodpovedáme nikomu inému, iba Bohu a sebe. Na základe tejto myšlienky je zároveň zlé odsudzovať ľudí hlásiacich sa k inej cirkvi, prípadne k inému náboženstvu.

Trápila ma strata

Rád by som sa tu podelil o jeden zážitok, keď som naozaj cítil Božiu prítomnosť. Nedávno som si prechádzal neľahkým obdobím, keď som sa musel zmieriť s odchodom jednej osoby z môjho života. Tú osobu som mal úprimne rád a jej strata ma dosť trápila. Na omši som v modlitbe o tom všetkom povedal Bohu, a poprosil som ho, aby toho človeka nechal ísť. Po skončení modlitby som pocítil, ako sa moje srdce upokojilo, už sa pre toho človeka netrápim. Zostalo mi pár pekných spomienok a troška smútku, ale bolesť bola preč.

Tento okamih je pre mňa v mojom živote veľmi dôležitý. Považujem ho za pripomenutie od Boha, že tu stále je a že je tu pripravený vypočuť ma a pomôcť mi, keď o to budem úprimne prosiť.

Honza Kolář
Ilustrácia: Marianna Hladká

Veríte v Božie milosrdenstvo?

- **Vaneska (16 r.):** „Určite áno, už len to, že sa každý deň zobúdzam, je pre mňa Božie milosrdenstvo, že mám svoju rodinu, som zdravá a mám tiež priateľa, ktorý má podporuje."
- **Tomáš (26 r.):** „Verím, bez neho by sme nedostali večnosť."
- **Michal (31 r.):** „Áno, verím. Vďaka Exodu, ktorý teraz dodržujem, si každý týždeň spätne uvedomujem, koľko milosti dostávam. On je to Srdce, ktoré dáva."
- **Monika (26 r.):** „Áno. Boh je istotou, na ktorú sa môžeme spoľahnúť. On v nás nikdy neprestáva veriť a nikdy nám neprestáva dávať ďalšiu šancu. Jeho odpustenie nás učí odpúšťať druhým a byť viac milujúcimi. Veď predsa na láske záleží najviac a ako hovorí sv. Ján z Kríža, na konci života budeme súdení z toho, ako sme milovali. Nechajme sa milovať Bohom a milujme."
- **Martin (30 r.):** „Samozrejme, verím a dúfam, lebo bez Božieho milosrdenstva sú márne naše namáhania. Nik nespasí sám seba, všetci potrebujeme milosť Božiu. Verím však aj, že Pán Boh je spravodlivý a raz nám všetko, čo sme porobili, zráta, no verím aj v to, že je ešte väčšmi milosrdný a chce nás dostať k sebe, do neba."
- **Annamária (34 r.):** „Boh je pre mňa Láska. A láska sa prejavuje v milosrdenstve. Bez lásky by bol život ťažký. Od lásky našich rodičov, cez láskyplné priateľstvá a manželstvá nás láska sprevádza celým životom ľahkými i ťažkými cestami. Verím v Božie milosrdenstvo. Každú spoveď ho zažívam a pri každom páde ma povzbudzuje a dáva mi nádej. Nádej znovu vstať, žiť, ale aj nádej na večný život. Podľa mňa tu počas pozemského života môžeme najlepšie vidieť Boha a zažívať jeho lásku práve cez milosrdenstvo. Boh je tu a prijíma nás bezpodmienečne."
- **Anka (68 r.):** „Ja som zamilovaná do Božieho milosrdenstva. Robí pre mňa zázraky, len treba úplne s detskou dôverou prísť, ďakovať mu a prosiť."
- **Pavol (44 r.):** „Áno, verím v Božie milosrdenstvo. A nielen to. Ja v neho ešte aj opovážlivo dúfam aj napriek svojej duchovnej biede. Je to jeden z dôležitých bodov našej spásy."
- **Marián (69 r.):** „Bez výhrad. Všetko vo Svätom písme smeruje k Božiemu milosrdenstvu."
- **Mária (65 r.):** „Verím a mám ho silno zažité. Boh je ku mne milosrdný. Dvíha ma, keď padám."
- **Katka (60 r.):** „Nesmierne milosrdenstvo. To je láska. Dôverujme mu."
- **Mária (76 r.):** „Áno. Vkladám k Tvojmu milosrdenstvu svoje pády a poklesky, pretože ti dôverujem a ďakujem."
- **Ľubo (51 r.) a Renátka (57 r.):** „Áno, bez neho by sme neboli ničím. On sa nám ponúka cez Ducha svätého."
- **Andrea (41 r.):** „Verím. Aj v to, že mi Boh odpustí hriechy."
- **Katka (57 r.):** „Áno, verím. Zmiluj sa nado mnou, Božské Srdce Ježišovo, naša nádej. Prosím o zmilovanie podľa tvojho veľkého milosrdenstva."
- **sr. Jana (58 r.):** „Áno, verím. Boh je ku nám milosrdný, že sa to nedá ani napísať. Iba on jediný je k nám súcitný. Milujem ho za jeho lásku, veď sa obetoval za nás, zomrel za nás, je nežný. Je to milosrdná Láska."
- **Alicka (76 r.):** „Verím, bez neho by sme všetci zahynuli."

Pripravili: Anna Gálová a Elena Cagáňová

5.
časť

Emocionálna intimita – prijatie daru

Aby sme dokázali lepšie pochopiť kľúčovú úlohu zodpovednosti vo vzťahu, nesmieme zabúdať na dva aspekty obetavej lásky. Dochádza jednak k darovaniu samého seba – moja milovaná sa odovzdáva mne a ja sa dávam jej; ako aj k prijatiu toho druhého – prijímam svoju milovanú ako dar, ktorý mi bol zverený, a ona rovnako prijíma mňa.

V zasľúbenej láske je vo vzájomnom dávaní a prijímaní veľké tajomstvo takého vzťahu, ktorý je výhodný pre oboch. V tejto súvislosti existuje aj zaujímavé tvrdenie: „...prijímanie sa zároveň musí stať dávaním a dávanie prijímaním“.

Ohromný dar

Ako môže prijímanie niekomu niečo dávať? V akom zmysle je to, že svoju milovanú prijímam, pre ňu samú darom? Keď sa pozrieme na Počiatok, keď Boh dal Adamovi Evu, Adam ju bezvýhradne prijal a obaja sa intímne zjednotili ako jedna bytosť. Muž povedal: „Toto je konečne kosť z mojich kostí a telo z môjho tela.“

Keďže v tom čase ešte vo svete nebol prítomný hriech, Adama netrápilo sebectvo. Ľúbil svoju ženu nie preto, čo vzťahom s ňou mohol získať. Ľúbil ju preto, kým ako človek bola. Prijal ju ako ohromný dar, ktorý si vážil a chránil.

Mal za ňu veľký pocit zodpovednosti a nešiel len za svojimi vlastnými záujmami, ale vždy bral ohľad na to, čo bolo najlepšie pre ňu. Nikdy neurobil nič, čo by jej mohlo ublížiť. Obrazne povedané, držal v dlaniach jej srdce a bol si vedomý hodnoty daru, ktorý mu bol zverený.

Potrebná istota

Predstavte si, že ste na Evinom mieste a máte pri sebe takého muža ako bol Adam. Ako sa asi musela cítiť, keď vedela, že ju niekto bezvýhradne prijal? Mať muža, ktorý ju s radosťou prijal ako dar a ľúbil ju kvôli nej samej, bolo pre Evu skutočne veľkým darom, pretože to napĺňalo jej túžbu po osobnom spoločenstve.

Adamovo bezvýhradné prijatie dalo Eve istotu, ktorú potrebovala, aby mu dokázala odovzdať svoje srdce a zveriť mu celý svoj život bez obáv. Inak povedané, Adamova láska a prijatie v Eve vzbudili dôveru, vďaka ktorej mohla medzi nimi vzniknúť emocionálna intimita. V prostredí oddanej lásky a zodpovednosti, ktoré panovalo v ich vzťahu, cítila slobodu bezvýhradne sa darovať emocionálne, duchovne i fyzicky. Nič si nenechávala pre seba.

To isté prirodzene platí aj v opačnom smere. Evino bezvýhradné prijatie Adama ako daru sa rovnako stáva darom pre neho a ešte viac upevňuje dôveru a intimitu, ktoré sú prítomné v ich vzťahu.

Sila takejto lásky je najviac viditeľná vo chvíľach, keď milovaný človek urobí chybu a vyjdú najavo jeho slabosti. Partner, ktorý ho skutočne ľúbi, mu nebude odnímať svoju lásku, ale naopak, bude ho milovať ešte viac, hoci si je naplno vedomý jeho chýb a nedostatkov. Človek ako taký totiž nikdy nestráca hodnotu. Emócia viazaná na hodnotu človeka zostáva oddaná ľudskej bytosti.

Miroslav Turanský

Ecce Homo

Ústredné miesto v mojej tvorbe zaujímajú vizuálne znaky. Verím v ich silu, pretože dokážu ignorovať geografické a jazykové bariéry a raziť si cestu priamo do ľudského srdca. Podľa mňa je teraz viac ako kedykoľvek predtým potrebné hovoriť obrazom, aby sa svet prebudil, aby nezabudol na Ukrajinu v nekonečnom víre masových informácií.

Vo svojej umeleckej praxi sa zameriavam na prejavy posvätnosti pri formovaní modernej ukrajinskej identity. V cykle vojnových plagátov založených na kresťanskej ikonografii spájam reálie rusko-ukrajinskej vojny a prvky sakrálneho umenia s cieľom odhaliť archetypálny a emocionálny charakter obrazov, odrážať skutočné udalosti v kontexte kresťanskej kultúry.

Dielo „Ecce Homo“ je založené na fotografii vtedy ešte neznámeho ukrajinského hrdinu, ktorý bol zajatý a zastrelený ruskými útočníkmi, hoci bol neozbrojený. Je to mučeník, ktorý si zachoval ľudskú dôstojnosť tvárou v tvár smrti a ukázal, čo je to byť človekom. Bol to jednoduchý človek, ktorých tisíce chránia ukrajinský ľud pred bezprecedentnou krutosťou ruskej hordy.

Keď vidím jeho obraz, prichádzajú mi na um slová Pontského Piláta o nevinnom Kristovi (Ján 19, 4 - 6): „Toto je človek.“

A tiež slová, ktoré Ježiš povedal učeníkom pri Poslednej večeri (Ján 15,13): „Nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí život za svojich priateľov.“

Mychailo Skop „NEIVANMADE“
umelec z Ukrajiny, Ľvov

Predsavzatie

Prirodzenou súčasťou ľútosti je predsavzatie polepšiť sa. Ak nemáme snahu polepšiť sa, tak ani neľutujeme. Predsavzatie má vychádzať z toho, že si všimneme, čo predchádzalo hriechu, lebo vtedy vieme lepšie stanoviť aj prostriedok, ktorý nám dopomôže k náprave.

Aby sme to lepšie pochopili, skúsme použiť príklad. Manželia sú na seba nevrlí. Prečo je to tak? Možno sú unavení z práce. Možno v sebe dusia viaceré nevypovedané veci. Možno riešia problémy v strese. Alebo sa navzájom obviňujú a nie sú si schopní priznať vlastnú vinu. Pri tomto probléme môže byť vhodným predsavzatím usilovať sa spoločne hovoriť o problémoch, keď sú v pohode, a nie v strese a napätí.
Ak vykonáme vec, ktorej dôsledkom je nejaká škoda, malo by byť samozrejmosťou predsavziať si vzniknutú škodu napraviť. Napríklad ak niečo niekomu ukradneme, treba to vrátiť. Ak mu poškodíme dobré meno, treba dať vec na pravú mieru. Ak niekoho urazíme, ospravedlniť sa. Napokon, toto nie sú iba veci, ktoré vyžaduje Cirkev, ale sú ukotvené aj v štátnom práve. Čo sa dá napraviť, to aj je potrebné spraviť.

Aké má byť predsavzatie?
V prvom rade má byť konkrétne naformulované. Nestačí si povedať: „Budem lepší.“ V čom konkrétne budem lepší? Treba si naplánovať konkrétny jednoduchý skutok, aby sme svoje predsavzatie zvládli. Napríklad počas nasledujúceho týždňa každý deň doma umyjem riad. V piatok pomôžem manželke s upratovaním. A podobne.
Predsavzatie má byť zároveň ladené pozitívne. Budem trpezlivý. Urobím raz za deň radosť rodičom či manželke. Ak bude počuť niekoho škaredo hovoriť, hneď v duchu poviem krátku modlitbu, aby bolo oslávené Božie meno. Námetov na to sa nájde isto neúrekom.
A kde ich môžeme hľadať? Napríklad pri čítaní Božieho slova, ktoré nás vždy volá k láske k Bohu a k blížnemu. Božie slovo nás dokáže nielen povzbudiť, ale nás aj inšpirovať ku konkrétnemu predsavzatiu. Postačí jeden konkrétny skutok lásky denne a svet bude hneď krajší.

Skutok z lásky
Keď svoje predsavzatie uskutočníme z lásky a čerpáme pritom z Ježišovej sily a pomoci, je tento skutok priam nadprirodzený. Sv. Terézia z Lisieux často Ježišovi pri konaní nejakého skutku lásky vravela: „Pre teba.“ Konanie takýchto skutkov je zároveň aj dobrým cvičením na prehlbovanie spojenia s Ježišom.
Medzi skutky lásky patrí napríklad modlitba; dávanie almužny – či už formou pomoci, alebo finančnej podpory; konanie skutkov milosrdenstva, služba blížnemu, dobrovoľné odriekania či obety... No môžeme tiež spájať svoj život s Kristovým, obetovať mu všetky jeho ťarchy, úzkosti či nešťastia. Objať kríž a odovzdať všetky svoje problémy Bohu.
Dať si predsavzatie je dobré. Slúži na to, aby nás viedlo k náprave, aby sme sa polepšili, a tak si vytvárali ďalšie schodíky do neba.

Podľa katechéz pripravených na fare
zostavil Pavol Škovránek, kaplán
Foto: Mária Melicherčíková

Pažítka

Dnes jsem si koupil květináč
a zasadil si pažitku
Děkuji, Bože! „Není zač...“
dnešek byl plný zážitků

Táto báseň od J. H. Krchovského je jediná báseň, ktorú viem naspamäť. Znova som si ju zarecitoval pri pohľade na izbové rastliny, ktoré cítia jar a spolu s nimi aj novozasadený rajčiak, čo nenašiel miesto v komunitnej záhradke.

Malé blbosti alebo ohromné maličkosti. Už som o nich, zdá sa mi, písal. Sú dobrým trenažérom nehy, pozornosti, vďačnosti. Možno nás pripravujú na veľké veci – ako napríklad môj dnešný popoludňajší rozhovor so spolubratom. Udial sa celkom neplánovane. Už ani neviem, čím začal, ale viem, že sme boli na odchode z našej rekreácie (to je čosi ako kláštorná obývačka), z ktorej sme nakoniec odišli po vyše hodine.

Pažítka schádza veľmi rýchlo. Jeden deň sa na ňu pozriete a ak máte doma dobrý chlieb a maslo, nemusíte zrazu vymýšľať, čo na večeru. Jún bude jeho posledný mesiac v reholi. Akoby som počas tej všednodennej hostiny zrazu prehryzol nezvyčajne ostrú stonku – nasledovala reakcia priam reflexívne protestná v duchu slov – To sa ti nemôže stať! Ale možno má – dopínalo mi celkom rýchlo a hostina pokračovala.

Prítomnosť niektorých ľudí je tak samozrejme dobrá, že si jej hodnotu uvedomíte až vtedy, keď vám chýba – ako nám dnes teplá voda. Ale voda chce tiecť. Akým veľkým a krásnym darom je sloboda! A aké je múdre a krásne, že bez nej niet dobra. Dobre, že nás to občas zabolí. Vnímame, že vtedy sa dotýkame Tajomstva.

Šťastný stesk – tak sa volala výstava fotografií, ktorej som mal tú česť byť pred pár mesiacmi súčasťou. Šťastný stesk – to

je to, čo teraz pri myšlienke na toho dobrého brata prežívam.

Ďakujem, Bože!

Peter Pikulík, OFMConv.
Foto: www.64.media.tumblr.com

Trpela z lásky k Bohu

Svätá Gemma Galgani

Jej život bol životom na kríži. Sv. Gemma Galgani prežila mnoho trápenia, ale vždy zostávala v spojení s Bohom. Mystické zážitky boli jej súčasťou, no napriek tomu v sebe uchovávala jednoduchosť dieťaťa. Stala sa príkladom trpezlivosti v chorobe i dôvery v Boha pri každej službe vykonávanej pre druhých.

Sv. Gemma Galgani sa narodila 12. marca 1878 v talianskej dedinke Camigliano. Bola štvrtou z ôsmich detí. Jej otec Enrico bol lekárnikom. Spolu so svojou manželkou Aureliou pociťovali pri narodení Gemmy neobvykle veľkú radosť. Od začiatku ju považovali za veľký dar z neba. Asi mesiac po narodení Gemmy sa rodina presťahovala do väčšieho mesta Lucca.

Zbožná už v škole

Keď mala Gemma 2 roky, rodičia ju spolu so súrodencami poslali do súkromnej polointernátnej školy, kde sa naučila čítať, písať a robiť rôzne ženské ručné práce. Jedna z jej učiteliek o nej neskôr napísala: „Bola vážna, hĺbavá, múdra vo všetkom a odlišovala sa od ostatných spolužiakov. Nikdy sme ju nevideli kričať alebo sa hádať; jej výraz bol stále pokojný a milý.“ Pritom jej prirodzená povaha bola živá, ale dokázala sa veľmi dobre ovládať.

Gemma mala len 8 rokov, keď jej mama zomrela na tuberkulózu. Pociťovala vo svojom srdci veľkú prázdnotu a smútok, potom však prijala za svoju matku Pannu Máriu, ktorej po celý život prejavovala veľkú úctu.

Otec Gemmu preložil do školy vedenej rehoľnými sestrami sv. Zity. Bola pre ňu rajom na zemi. Medzi hodinami vyučovania, prácou a rekreáciou tu žiaci mávali sv. omše, spoločne sa modlili a konali rôzne pobožnosti. Gemma sa síce snažila zostať nenápadná, ale jej vrúcnu lásku k Bohu nebolo možné si nevšimnúť.

Modlitba a práca

Gemma už ako 9-ročná mohla pristúpiť k 1. sv. prijímaniu, hoci v tých časoch to bolo zvykom až vo vyššom veku. Bol to pre ňu veľký zážitok. Dala si pri tejto príležitosti päť predsavzatí, ktoré až do konca života dodržiavala.

Bola veľmi úprimná. To, čo prežívala vo svojom srdci, vyslovovala priamo. Nesnažila sa páčiť ľuďom, ale Bohu. Veľa sa modlila a prinášala obety Bohu. Napriek množstvu času venovanému modlitbe dosahovala v škole i naďalej vynikajúce výsledky, a to až do obdobia, keď sa nakazila tuberkulózou od svojho brata a na istý čas zostala pripútaná na lôžko.

Potom už do školy chodiť nemohla. Od 16 rokov sa teda venovala hlavne domácim prácam a službe súrodencom. Z domu vychádzala čoraz menej. Jej dennú rutinu tvorila čoraz vrúcnejšia modlitba a poctivo vykonávaná práca.

Byť len pre Ježiša

Gemme raz príbuzní kúpili ako dar zlaté hodinky, krížik a retiazku. Dala si ich na seba, ale zjavil sa jej anjel strážny, ktorý jej povedal: „Vzácnymi ozdobami, ktoré zdobia nevestu Ukrižovaného Kráľa, nemôže byť nič iné ako tŕne a kríž.“ To bol začiatok nadprirodzených zjavení. Okrem anjelov sa jej zjavoval i samotný Ježiš. Keď sa ho pýtala, prečo ju už nevezme so sebou do neba, povedal jej: „Pretože ti dám ešte mnoho príležitostí na väčšie zásluhy v tomto živote.

Zväčším tvoju túžbu po nebi, zatiaľ čo budeš trpezlivo znášať pozemské bolesti.“
A tých pozemských bolestí ozaj neustále pribúdalo. Najskôr sa jej zapálila noha a hrozila jej amputácia. Lekár jej ju napokon zoperoval, ale Gemma si to miesto pri operácii nenechala umŕtviť a znášala veľké bolesti pre Spasiteľa.
Onedlho jej otec zbankrotoval, ochorel na rakovinu hrtana a zomrel. Gemma so súrodencami sa ocitla v úplnej chudobe. Vzala si ju k sebe jedna z jej zámožných tiet. Tu však už nemala toľko priestoru na modlitbu. Navyše jej krása upútala viacerých mladíkov a čoskoro Gemma dostala aj ponuku na sobáš, ktorý by ju vytrhol z biedy. Ona však túžila patriť len Ježišovi a prosila ho, aby jej pomohol sa takýmto ponukám vyhnúť.

Ďalšia choroba

Odpoveďou na Gemmine modlitby bola ďalšia choroba, kvôli ktorej sa jej podarilo od tety vymôcť povolenie vrátiť sa domov. Jej stav sa však neustále zhoršoval. Infekčné ochorenie mozgu jej spôsobilo dočasnú hluchotu i ochrnutie oboch nôh. Žiadne lieky nezaberali. Jedna pani jej priniesla novénu k dnes už svätému Gabrielovi Possentimu. Gabriel sa začal Gemme počas choroby zjavovať a sprevádzať ju ňou. Napokon sa zázračne uzdravila.
Gemma sa rozhodla vstúpiť do kláštora, ale nebolo jej umožnené tam zostať. Spravila ešte jeden pokus v inom kláštore, no ani tam ju neprijali. Božia vôľa s ňou bola iná. Keď sa vzdala myšlienky na reholný život, Ježiš jej oznámil: „Odvahu! Čakám ťa na kalvárii, kam mieri tvoja cesta!“ Zanedlho (bolo to v roku 1899) sa na jej tele objavili stigmy. Zjavovali sa jej na tele každý štvrtok večer okolo ôsmej a mala ich do piatku približne do tretej popoludní. Keďže ľudia sa na Gemmu chodili pozerať ako na atrakciu, jej spovedník jej poradil, aby poprosila Ježiša, nech ju zbaví vonkajších prejavov stigiem. Od roku 1901 nimi teda trpela bez vonkajších znamení.

Útoky diabla

Gemma nebola ušetrená ani vnútorného utrpenia. Ježiš ju na to už vopred upozornil: „Buď pripravená, dcéra moja. Diabol bude posledný, ktorý na môj príkaz, vojnou proti tebe, priloží ruku k dielu, ktoré v tebe konám.“ Útoky diabla sa na Gemme prejavovali rôznymi spôsobmi. Keď sa chcela ísť modliť, cítila únavu, nechuť a veľké bolesti hlavy. Diabol bral na seba rôzne podoby a snažil sa ju zmiasť. Pokúšal sa zničiť jej dôveru v Boha, a keď nič nezabralo, začal na Gemmu útočiť aj fyzicky. Ona však zostala vo svojej viere a láske k Bohu pevná napriek všetkým ťažkostiam.
Na Turíce v roku 1902 prežila Gemma veľmi silnú extázu, pri ktorej jej Ježiš povedal: „Potrebujem veľké odčinenie, obzvlášť za hriechy a svätokrádeže, ktorými ma urážajú služobníci svätýň.“ Gemma súhlasila. Onedlho vážne ochorela. Prestal jej fungovať žalúdok a nemohla nič jesť. Choroba sa jej viackrát zopakovala. Navyše prišla aj o všetky duchovné útechy a bola opakovane napádaná diablom. Zotrvala však vo vernosti Bohu a v láske. Zomrela na Bielu sobotu 11. apríla 1903.

Gemma Galgani bola svätorečená v roku 1940. Na jej príhovor sa už udialo mnoho zázrakov uzdravenia tela a sú jej pripisované početné obrátenia hriešnikov. Bola vyhlásená za patrónku lekárnikov a sirôt, ale vzývaná je i v pokušení. Považuje sa tiež za ochrankyňu opustených.

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: www.svatagemma.sk/; www. catholica.cz
Foto: www.zivotopisysvatych.sk

Milé deti!

Určite všetci viete, že náš Nebeský Otec nás veľmi miluje. Miluje nás tak veľmi, že za nás dal vlastného syna, aby sme mali raz život večný.
Počas svätej omše hneď po premenení chleba a vína na Kristovo Telo a Krv kňaz zvolá: „Hľa, tajomstvo viery!" Je to pozvanie rozjímať nad láskou – obrovskou, nekonečnou, bezpodmienečnou a milosrdnou... – akú má Nebeský Otec k nám. Veríme Bohu, aj keď ho očami nevidíme. Môžeme ho však vidieť očami srdca. Srdcom môžeme vnímať jeho lásku, vedenie, milosrdenstvo... Vyznanie viery by malo byť našou súčasťou. Nehanbime sa vyznať našu vieru! Povedzme Nebeskému Ockovi, že mu veríme, že ho máme radi a že mu za všetko ďakujeme! Vďačné srdce je požehnávané srdce. Verme, že Pán nás požehnáva neustále.

Výzva pre každého: Povedz dnes Nebeskému Ockovi, ako ho máš rád, ako mu veríš a za čo mu ďakuješ.

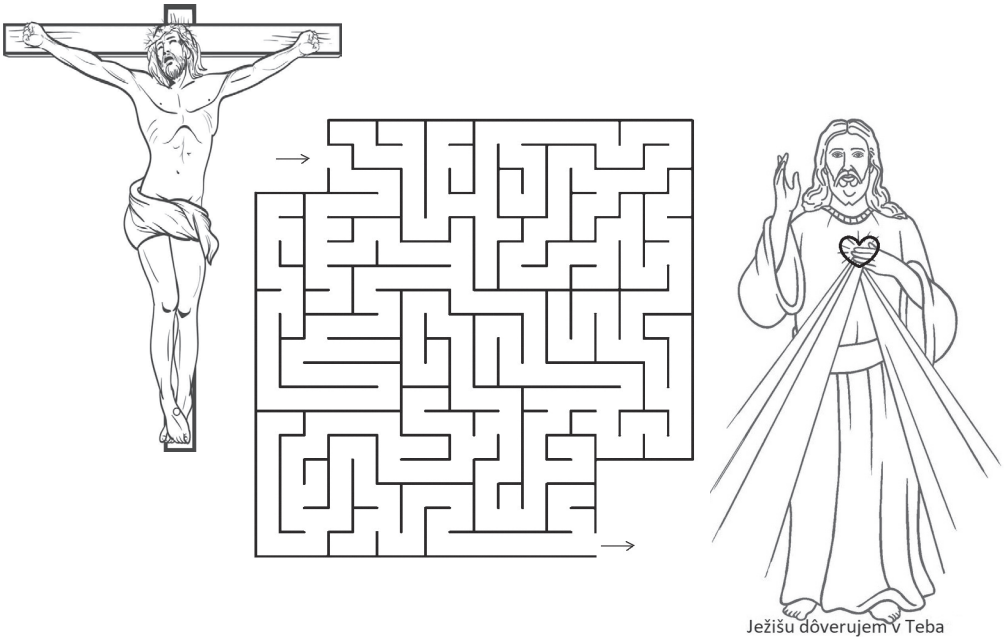

6.4.	Zelený štvrtok	9.4.	Veľkonočná nedeľa
7.4.	Veľký piatok	16.4.	Nedeľa Božieho milosrdenstva
8.4.	Biela sobota	30.4.	Nedeľa Dobrého pastiera

Rubriku pre deti pripravila Eva Trepáčová

OSEMSMEROVKA

Po vyškrtaní všetkých použitých slov vám zostane 12 písmen, ktoré tvoria dokončenie myšlienky sv. pátra Pia: *„Nebudeme obviňovaní z toho, že sme nerobili zázraky, ale z toho, že sme neoplakávali* (dokončenie v tajničke).“

M	P	O	R	A	S	T	Y	H	Ľ	U	Z	A	B	O	L	E	S	Ť	C
Š	Ú	Ľ	A	N	C	E	K	R	E	S	G	Á	V	A	Ý	V	A	O	H
I	P	Z	R	N	K	Á	R	Í	O	I	U	O	M	O	R	E	N	A	L
B	A	J	A	Ľ	U	B	O	B	A	N	L	O	K	O	A	Á	E	E	I
A	V	Z	E	M	I	A	K	Y	K	S	Á	B	O	L	K	O	N	E	E
Č	A	A	I	N	A	H	O	P	R	Í	Š	J	L	Ľ	R	A	J	O	B
K	T	R	O	J	D	N	I	E	O	G	A	A	E	H	A	J	O	R	K
A	O	D	R	C	K	I	I	E	T	N	R	V	N	E	S	T	O	R	I
B	Ú	R	K	A	O	A	C	Ô	O	I	A	T	O	G	L	O	G	L	P
A	T	E	B	O	L	T	N	R	M	E	I	Š	A	P	I	N	R	I	S
B	R	V	N	Á	Á	K	M	K	R	Í	Ž	O	V	Á	C	E	S	T	A
H	K	O	N	L	Č	A	Y	V	Z	K	R	I	E	S	E	N	I	E	A

Použité slová:

ASPIK, BAHNIATKA, BARÁNOK, BOBUĽA, BOLESŤ, BRVNÁ, BÚRKA, ČLNOK, DREVO, GOLGOTA, GULÁŠ, HĽUZA, HRÍBY, CHLIEB, INSÍGNIE, INRI, JAR, KLOBÁSKY, KNÔT, KOLÁČ, KOLENO, KONE, KORBÁČ, KORKY, KRASLICE, KRÍŽOVÁ CESTA, KROJ, LIEH, LÝRA, MORENA, MOTORKA, MÚZA, NESTOR, NORMA, OCOT, OBETA, OBJAV, PAŠIE, POHANIA, PORASTY, PÚPAVA, SANE, SLOJ, SLOVO, SORTA, ŠIBAČKA, ŠÚĽANCE, TROJDNIE, VEĽKÁ NOC, VZKRIESENIE, ZÁMOK, ZEMIAKY, ZRNKÁ, ŽIARA

Tajnička krížovky z minulého čísla znie: „ľútosťou a dôverou.“

Pripravila Mária Suríková

Farská kronika
od 27. februára do 25. marca 2023

Do farského spoločenstva sme sviatosťou krstu prijali:

Lucas Czyžycki
Stella Ficelová
Patrik Humaj
Eliška Ficová
Ema Fedorová
Dávid Nagy
Peter Obert
Kristína Vaculíková

S kresťanskou nádejou na stretnutie vo večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:

Magdaléna Dojčinovičová, 81 r.
Terézia Janeková, 58 r.
Otília Hájniková, 78 r.
Emília Žuchovská, 87 r.
Vlasta Môciková, 88 r.
Anna Chudá, 66 r.
Barnabáš Halaška, 55 r.
Oľga Radičová, 72 r.
Mária Briatková, 88 r.
Jozef Homola, 67 r.
Miroslav Šablica, 58 r.
Elfrida Švikruhová, 89 r.
Jozef Lučanský, 63 r.
Bernard Peniaško, 79 r.
Rudolf Valenteje, 84 r.
Anton Melíšek, 69 r.
Štefan Ťažiar, 68 r.
Miriam Peniašková, 56 r.
Ján Páleník, 70 r.
Katarína Peruňská, 79 r.
Ľudmila Horvátová, 85 r.
Ján Sivák, 76 r.

Hľadáme spolupracovníkov do redakcie

Ak máte dar tvorivosti, viete písať alebo cítite povolanie akokoľvek inak pomáhať farskému časopisu Bartolomej, budeme radi, keď sa nám ozvete a pridáte sa k nám.
Píšte na: ***bartolomej@farapd.sk***

BARTOLOMEJ
ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ v Banskej Bystrici č. 1127/98
Evidenčné číslo periodickej tlače: EV 5759/19

Názov: Bartolomej
Periodicita: mesačná
Vydavateľ: Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Prievidza-mesto, Mariánska 4, 971 01 Prievidza, IČO: 31938671
Cena výtlačku: 0,50 €
ISSN: 2644-4658

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898
e-mail: alojz.vlcko@gmail.com
Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová
Redaktori:
Jozef Repko, Pavol Škovránek, Jozef Durkot, Elena Cagáňová, Anna Gálová, Štefan Kollár, Mária Melicherčíková, Mário Orság, Mária Pytlová, Eva Trepáčová, Miroslav Turanský

Kontakt:
tel.: 046/542 28 01, web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:
str. 1 - Silvia Kobelová
str. 2 - Eva Trepáčová
str. 3 - Štefan Kollár
str. 35 - Pavel Melicherčík
str. 36 - Mária Melicherčíková

Tlač: Patria I., spol. s r. o.

Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciame.

Skautská krížová cesta, Poruba, 19. marca 2023

Krížová cesta, farský kostol, 12. marca 2023